

Zásah do skutkového základu rozhodnutí, napadeného dovoláním

S ohledem na zásady vyplývající z ústavně garantovaného práva na spravedlivý proces může Nejvyšší soud do skutkového základu rozhodnutí napadeného dovoláním zasáhnout jen zcela výjimečně, pokud to odůvodňuje extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními soudů a provedenými důkazy. Takový rozpor je dán zejména tehdy, jestliže skutková zjištění soudů nemají žádnou obsahovou souvislost s důkazy, jestliže skutková zjištění soudů nevyplývají z důkazů při žádném z logicky přijatelných způsobů jejich hodnocení, jestliže skutková zjištění soudů jsou pravým opakem toho, co je obsahem důkazů, na jejichž podkladě byla tato zjištění učiněna, apod.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 7 Tdo 1387/2009-I, ze dne 25.11.2009)

Nejvyšší soud projednal v neveřejném zasedání dovolání obviněného P. S. proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 7. 2009, sp. zn. 8 To 61/2009, v trestní věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci pod sp. zn. 56 T 1/2009 a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušuje rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 7. 2009, sp. zn. 8 To 61/2009. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušený rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Vrchnímu soudu v Praze přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 30. 4. 2009, sp. zn. 56 T 1/2009, byl obviněný P. S. uznán vinným pokusem trestného činu vraždy podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 219 odst. 1 tr. zák. a odsouzen podle § 219 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody na jedenáct let, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 3 tr. zák. zařazen do věznice s ostrahou. Výrokem podle § 228 odst. 1 tr. ř. a podle § 229 odst. 2 tr. ř. bylo rozhodnuto o náhradě škody.

O odvolání obviněného bylo rozhodnuto rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 7. 2009, sp. zn. 8 To 61/2009. Podle § 258 odst. 1 písm. d) tr. ř. byl rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci zrušen a podle § 259 odst. 3 tr. ř. bylo znovu rozhodnuto tak, že obviněný byl uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 tr. zák. a odsouzen podle § 222 odst. 1 tr. zák. k trestu odnětí svobody na sedm let s tím, že pro výkon tohoto trestu byl podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařazen do věznice s ostrahou. Výrokem podle § 228 odst. 1 tr. ř. a podle § 229 odst. 2 tr. ř. bylo nově rozhodnuto také o náhradě škody.

Jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 tr. zák. posoudil Vrchní soud v Praze skutek, který podle jeho zjištění a předtím až na drobné odchylky i podle zjištění Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci spočíval v podstatě v tom, že obviněný dne 7. 4. 2008 mezi 6.30 až 7.45 hodin v L. v bytě své přítelkyně H. V. ji po slovní hádce fyzicky napadal více způsoby i s použitím různých předmětů a způsobil jí oboustranný výrazný brýlový hematoma v oblasti obou očí s otokem měkkých tkání, otok měkkých tkání v oblasti levého ušního boltce, zlomeninu horního řezáku vlevo, oděrky v oblasti obou očí zevně a na obou spáncích, plošné oděrky na pravé polovině obličeje, přerušovanou strangulační rýhu až 12 mm širokou na krku, oděrky kožního krytu na bočních

plochách krku, podkožní krevní výron na zadní ploše pravé paže a na levém boku, smykovou oděrku na zevní ploše levého loketního kloubu, otřes mozku, hematom měkkých tkání v temenní krajině vlevo a známky dušení v podobě tečkovitých krevních výronků v oblasti víček obou očí a krevních výronů pod spojivkami obou očí, přičemž tato poranění si vyžádala pracovní neschopnost poškozené od 7. 4. 2008 do 1. 6. 2008.

Obviněný podal prostřednictvím obhájce v zákonné lhůtě dovolání proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci. Napadl odsuzující část rozsudku. Odkázal na důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Namítl, že sám byl poškozenou napaden, že se bránil jejímu útoku, že neměl úmysl jí ublížit, ale chtěl ji odradit od útoků na vlastní osobu, a že z jeho strany šlo o nutnou obranu. V tomto ohledu vytkl, že soudy nesprávně vycházely z toho, jak incident popsala poškozená, a že neakceptovaly jeho verzi incidentu. Zvláště pak zdůraznil, že poškozená utrpěla zranění, která nejsou nijak závažná a která mají povahu prostého ublížení na zdraví. Obviněný se dovoláním domáhal toho, aby Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a aby přikázal Vrchnímu soudu v Praze věc v potřebném rozsahu znovu projednat a rozhodnout.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 265i odst. 3, 4 tr. ř. napadený rozsudek i předcházející řízení a shledal, že dovolání je důvodné.

V rámci právního posouzení skutku jako trestného činu ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 tr. zák. Vrchní soud v Praze považoval zranění poškozené za těžkou újmu na zdraví podle § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák. Při stávajících závěrech, které jinak Vrchní soud v Praze učinil, je toto posouzení následku nesprávné.

Podle § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák. je těžkou újmou na zdraví delší dobu trvající porucha zdraví, a to jen za podmínky, že jde o vážnou poruchu zdraví nebo vážné onemocnění.

Z odůvodnění napadeného rozsudku je patrné, že Vrchní soud v Praze hodnotil četná zranění poškozené tak, že žádné z nich samo o sobě není těžkou újmou na zdraví podle § 89 odst. 7 písm. a) až h) tr. zák. Zároveň poukázal na to, že tato zranění si v souhrnu vyžádala pracovní neschopnost poškozené v trvání osmi týdnů včetně hospitalizace od 7. 4. 2008 do 10. 4. 2008. Podle Vrchního soudu v Praze „není důvodu pochybovat o tom, že by byla poté, kdy byla poškozená propuštěna do domácího léčení, ošetřujícím lékařem nadále shledávána neschopnou práce a udržována v pracovní neschopnosti, pokud by k tomu nebyly dány důvody ve formě omezení v obvyklém způsobu života“ (str. 9 odůvodnění napadeného rozsudku). Těmto úvahám Vrchního soudu v Praze ohledně zranění poškozené rozhodně neodpovídá závěr, že zranění poškozené mělo charakter těžké újmy na zdraví podle § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák. Vrchní soud v tomto ohledu vycházel mechanicky jen ze samotné délky pracovní neschopnosti poškozené přesahující dobu šesti týdnů, která je soudní praxí a teorií trestního práva pokládána za minimum nutné k naplnění znaku „delší doba“ ve smyslu § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák. Zjištění, že na straně poškozené trvalo po uvedené dobu „omezení v obvyklém způsobu života“, není dostatečné k naplnění znaku těžké újmy na zdraví, neboť „omezení v obvyklém způsobu života“ je typickým znakem ublížení na zdraví ve smyslu § 221 odst. 1 tr. zák., a to bez ohledu na délku doby, po kterou trvá. Doba osmi týdnů, po kterou u poškozené trvala pracovní neschopnost, není důvodem, pro který by mohlo být „omezení v obvyklém způsobu života“ považováno za těžkou újmu na zdraví. Vrchní soud zcela pominul, že vedle doby pracovní neschopnosti v trvání alespoň šesti týdnů je nezastupitelnou podmínkou těžké újmy na zdraví také to, aby zdravotní stav poškozené po tuto dobu byl vážnou poruchou zdraví nebo vážným onemocněním. Jde o stav, který znamená velmi citelnou újmu v obvyklém způsobu života. O takový stav v posuzované věci podle dosavadních zjištění soudů evidentně nešlo. V této spojitosti lze odkázat na znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, který zpracoval MUDr. R. H. a o který soudy jinak opíraly svá zjištění týkající se zranění poškozené. Z tohoto znaleckého posudku jasně vyplývá, že poškozená „v celkově uspokojivém stavu byla dne 10. 4. 2008 propuštěna do

domácího léčení“. To navazuje na konstatování znalce, že v průběhu hospitalizace byla u poškozené provedena všechna potřebná vyšetření, při nichž nebyly prokázány žádné případné další úrazové změny na vnitřních orgánech, a že poškozená byla léčena konzervativně, relativním klidovým režimem a medikací. Posudek obsahuje také výslovně formulovaný závěr znalce, že „k podstatnému omezení v obvyklém způsobu života v důsledku objektivně prokázaného zranění ... po propuštění z hospitalizace nedošlo“ (viz č. l. 51 spisového svazku I). Zjištění týkající se zranění poškozené tudíž nejsou podřaditelná pod ten zákonný znak těžké újmy na zdraví, který je v § 89 odst. 7 vymezen dikcí „jen vážná porucha zdraví nebo vážné onemocnění“.

Zjištěná zranění poškozené odpovídají pouze tzv. prostému ublížení na zdraví. Otázka, zda je namístě kvalifikovat skutek jako dokonaný trestný čin ublížení na zdraví podle § 221 odst. 1 tr. zák. nebo jako pokus trestného činu ublížení na zdraví podle § 8 odst. 1 tr. zák., § 222 odst. 1 tr. zák., závisí na posouzení subjektivní stránky činu, tj. na tom, k jakému následku směřoval úmysl obviněného.

Nejvyšší soud se neztotožnil s tou částí dovolání, v níž obviněný namítal, že jednal v nutné obraně. Posoudit jednání obviněného jako nutnou obranu podle § 13 tr. zák. nelze, neboť se to evidentně neslučuje se zjištěním soudů, že obviněný nebyl vystaven žádnému útoku ze strany poškozené a že sám byl pachatelem útoku proti poškozené.

Námitkami směřujícími proti skutkovým zjištěním soudů a proti tomu, že soudy považovaly svědeckou výpověď poškozené za věrohodnou a vzaly ji za podklad skutkových zjištění, se obviněný ocitl mimo rámec zákonného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Nejvyšší soud proto k těmto námitkám nijak nepřihlížel. Pokud je dovolacím důvodem podle citovaného ustanovení nesprávné právní posouzení skutku nebo jiné nesprávné hmotně právní posouzení, jde o právní posouzení skutku, tak jak ho zjistily soudy prvního a druhého stupně, a nikoli jak se jeho zjištění domáhá dovolatel prostřednictvím snahy prosadit svou vlastní verzi skutkového stavu. Dovolání je mimořádný opravný prostředek určený k nápravě závažných právních vad pravomocných rozhodnutí a jeho účelem rozhodně není to, aby skutková zjištění soudů prvního a druhého stupně byla přezkoumávána ještě třetí instancí.

S ohledem na zásady vyplývající z ústavně garantovaného práva na spravedlivý proces může Nejvyšší soud do skutkového základu rozhodnutí napadeného dovoláním zasáhnout jen zcela výjimečně, pokud to odůvodňuje extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními soudů a provedenými důkazy. Takový rozpor je dán zejména tehdy, jestliže skutková zjištění soudů nemají žádnou obsahovou souvislost s důkazy, jestliže skutková zjištění soudů nevyplývají z důkazů při žádném z logicky přijatelných způsobů jejich hodnocení, jestliže skutková zjištění soudů jsou pravým opakem toho, co je obsahem důkazů, na jejichž podkladě byla tato zjištění učiněna, apod.

Mezi skutkovými zjištěními Vrchního soudu v Praze (v podstatě převzatými z rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci) na straně jedné a provedenými důkazy na straně druhé není žádný extrémní rozpor. Skutková zjištění Vrchního soudu v Praze mají jasnou obsahovou vazbu na svědeckou výpověď poškozené. S ohledem na celkově konfliktní vztah obviněného a poškozené soudy hodnotily svědeckou výpověď poškozené velmi obezřetně a pečlivě zkoumaly její vztah k ostatním důkazům, zejména k důkazům objasňujícím povahu, rozsah, závažnost a mechanismus vzniku zranění. Soudy oprávněně konstatovaly, že těmito důkazy je svědecká výpověď poškozené podporována, protože jejím obsahem je zcela věrohodné vysvětlení způsobu vzniku utrpeného zranění. Zmíněné důkazy jasně ukazují na to, že poškozená byla vystavena široce založenému fyzickému útoku, který byl zaměřen proti různým částem jejího těla. S tím, co vyplývá z důkazů ohledně zranění poškozené, je verze, kterou prezentoval obviněný, prakticky neslučitelná. Soudy vysvětlily své hodnotící úvahy logickým a přesvědčivě zdůvodněným způsobem, který je srozumitelný, přehledný a ověřitelný. Postup soudů neznamenal žádnou deformaci důkazů ani vybočení z mezí volného hodnocení důkazů podle § 2 odst. 6 tr. ř. Pokud se obviněný s hodnocením

důkazů, tak jak ho podaly soudy v odůvodnění svých rozsudků, neztotožňuje a pokud nesouhlasí se skutkovými zjištěními, která soudy z důkazů vyvodily, není to za uvedeného stavu dovolacím důvodem.

Nicméně z důvodů, které jsou zřejmé z předcházejících částí tohoto usnesení, dospěl Nejvyšší soud k závěru, že napadený rozsudek Vrchního soudu v Praze je rozhodnutím, které spočívá na nesprávném právním posouzení skutku ve smyslu dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Tento závěr se týká posouzení zranění poškozené jako těžké újmy na zdraví podle § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák.

Nejvyšší soud proto z podnětu dovolání obviněného zrušil napadený rozsudek, zrušil také všechna další obsahově navazující rozhodnutí, která tím ztratila podklad, a přikázal Vrchnímu soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Vrchní soud v Praze znovu rozhodne o odvolání obviněného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci, a to se zřetelem k tomu, že při stávajících skutkových zjištěních není zranění poškozené těžkou újmou na zdraví podle § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Náklady řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Propuštění duchovních \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Skutková zjištění](#)
- [Tarifní hodnota \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předčasný důchod](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Prozatímní rozhodnutí](#)
- [Prozatímní rozhodnutí](#)
- [Imise \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Neplatnost právního úkonu](#)
- [Ochrana přírody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)